

حضور گسترده شهروندان ایرانی در انتخابات ۱۸ خرداد و آرا بیش از بیست و یک میلیون و نیمی محمد خاتمی پژواک کلام مردم ایران به روشن‌ترین و شفاف‌ترین شکل آن به کل حاکمیت جمهوری اسلامی ایران بود. پاسخ بسیار محکم و مثبت شهروندان ایرانی به توسعه سیاسی و پاسخ منفی آنان به جناح تمامیت‌خواه حکومت وزن و اعتبار جبهه آزادی و مردم سالاری را بطور چشمگیری افزایش داد و نشان داد که مردم ایران اصلی‌ترین سرمایه هرکوشش صادقانه در راه تداوم اصلاحاتند.

مقایسه ۱۸ خرداد با دوم خرداد ۳ سال پیش نشان می‌دهد که مردم ایران با آرا خود به تنبیه سیاسی شدید اقتدارگرایان دست زدند و نقطه عطف مهم دیگری در جنبش اصلاحات ایران آفریدند. فراموش نباید کرد علاوه بر ۶۱ و نیم میلیون رأی که به محمد خاتمی داده شد بخش بزرگی از کسانی که در انتخابات شرکت نکردند، به پیشروی اصلاحات معتقدند و بدلیل نارضایتی از کندی روند های اصلاح طلبانه از شرکت در انتخابات سرباز زدند. رفتار انتخاباتی رای دهندگان آرا نامزد های جناح راست را باز هم کاهش داد و پایگاه این جناح در نزد افکار عمومی را به نازلترین درجه ممکن در تمام ۲۲ سال پس از انقلاب و پائین‌ترین نقطه کلیه انتخابات های برگزار شده در سالهای گذشتہ رساند.

این نتیجه ۳ سال پس از دوم خرداد و در شرایط عدم امکان حضور نامزد های دگراندیش جای تردیدی باقی نمی‌گذارد که رفتار انتخاباتی مردم نه یک تصادف و هیجان زودگذر بلکه محصول تحولات ساختاری، جمعیتی و ذهنی جامعه ایران و عملکرد بسیار منفی تمامیت‌گرایان در اداره کشور است.

بازخوانی انتخابات ۱۸ خرداد و اولویتهای امروز ایران به‌باور ما نتیجه انتخابات ۱۸ خرداد قبل از هر چیز باید بعنوان گام مهمی در راه تعمیق وجه جمهوریت نظام سیاسی موجود و از پیش پا برداشتن سد های موجود در برابر تداوم اصلاحات تعبیر و بازخوانی شود. ۱۸ خرداد نشانه پیروزی گفتمان مردم سالاری و اصلاح طلبی در کل جامعه و افکار عمومی ایران است. استحاله اصلاحات که استراتژی راستگرایان از طریق تضعیف محمد خاتمی و تشدید شکاف میان "خودبها" و "غیر خودبها" بود، به سختی شکست خورد و استراتژی طیف های گوناگون اصلاح طلبان که ادامه اصلاحات با هدف مردم سالاری و تامین حقوق مردم است، برنده اصلی ۱۸ خرداد بود. بدین ترتیب انتخابات ۱۸ خرداد پیروزی اصلاح طلبی در افکار عمومی و به حاشیه رانده شدن جناح های افراطی راست بود. به‌باور ما چنین پیروزی مهمی باید به تمکین زمامداران جمهوری اسلامی به خواست و اراده مردم در برقراری حاکمیت مردم منجر شود. به‌باور ما اصلاح طلبان باید با تکیه بر انتخابات ۱۸ خرداد بطور جدی به تقویت وجه جمهوریت نظام دست زنند و برای ایجاد یک پویائی تازه در فضای عمومی کشور و ادامه اصلاحات در سمت آزادی و مردم سالاری وارد میدان شوند.

ما امضا کنندگان این بیانیه با تکیه بر پیروزی بزرگ طرفداران خواست تداوم اصلاحات در روز ۱۸ خرداد بر این باوریم که اکنون نوبت آن رسیده است که وظایف و اولویتهایی را که آرا شهروندان ایرانی بردوش رئیس جمهور منتخب و دولت وی قرار داد را برجسته‌سازیم. اما نباید فراموش کرد که جناح محافظه‌کار تنبیه شده از سوی رای دهندگان نیز از مخاطبین مهم ملت در روز ۱۸ خرداد بود. مردم بار دیگر عواقب ضدیت با افکار عمومی و مقابله با روندهای اصلاح طلبانه را به آنان گوشزد کردند.

انتخابات ۱۸ خرداد و اقلیت اقتدارگرا

جناح راست نتوانست با چهره یک نامزد مشخص و با سابقه شناخته شده اقتدارگرایانه در انتخابات حضور یابد و عملاً به چند پاره تقسیم شد. اکثر نامزدها و از جمله احمد توکلی نامزد اصلی این جناح با شعار "اصلاحات خوب است اما مدیریت غلط است" و نیز با تکیه بر خواسته های معیشتی و رفاهی به میدان انتخابات پای گذاشت. اما آراء نامزد های جناح راست نشانه عدم اعتماد سیاسی شهروندان به شعار های این جناح بود. اما متأسفانه هنوز از سوی اقتدارگرایان نبرد قدرت میان جناح ها و کانون های سیاسی متفاوت به یک رقابت مسالمت آمیز و متمدنانه تحول نیافته است. از این رو اعلان آرا ملت در ۱۸ خرداد به‌چوجه به معنای باز شدن راه اجرای مطالبات او نیست. هنوز

جنبش اصلاحات در ابتدای راه قرار دارد و موانع بسیاری در سر راه احقاق حقوق شهروندی مردم ایران باقی است. به گمان ما اقلیت اقتدارگرا در حاکمیت که اکثریت منابع و ابزارهای حکومتی در ارگانهای کلیدی قدرت را در کنترل دارد، همچنان مهمترین مانع تحقق اصلاحات است. پیروزی بزرگ اصلاحات باید این جناح را به بازاندیشی و تجدیدنظر در روشهای تا کنونی خود وادارد.

به باور ما آنچه که پس از ۱۸ خرداد از سوی سخنگویان بخشی از جناح راست بعنوان پیروزی ملت اعلام میشود، هنگامی واقعی است که آنان از یک "بازنده بد" و "تشنه قدرت" به یک رقیب مسالمت جو در بازیهای سیاسی ایران تبدیل شوند. تداوم حیات آنان تنها از طریق ریشیابایی علل شکست های سنگین در سه انتخابات گذشته که در ۱۸ خرداد به شدیدترین شکل آن بروز یافت و روی آوردن به یک مبارزه شرافتمندانه سیاسی امکان پذیر است.

دود رفتار و عملکرد شورای نگهبان، قوه قضائیه و صدا و سیما جمهوری اسلامی که اعتبار و مشروعیت این نهادها را در افکار عمومی بشدت کاهش داده است، تنها بچشم ملت ایران می رود. آن میلیونها ایرانی که در این انتخابات نشان دادند که در انتظار پیشرفت اصلاحات، بازگشت ایران به جامعه جهانی و احترام به آزادیهای فردی و اجتماعی و امنیت و رونق اقتصادی در انتخابات شرکت کردند. بدون تردید از این پس در برابر دهن کجی و مقاومت لجوجانه در برابر آرا خود ساکت نخواهند نشست.

انتخابات ۱۸ خرداد و اولویت های رئیس جمهور منتخب

به باور ما نتیجه انتخابات قبل از هر چیز نشانه بلوغ سیاسی و رفتار هوشمندانه شهروندان ایرانی و آگاهی آنان، نه فقط از اینکه چه نمی خواهند، بلکه چه می خواهند بود. مردم در این انتخابات نه فقط به یک شخص بلکه به یک ایده سیاسی یعنی مردم سالاری، توسعه سیاسی و جامعه مدنی رای دادند. تردیدی نیست که مدافعان اصلاحات از نظر فکری و تعلق سیاسی، مذهبی، سنی، قومی، شهری و روستائی بسیار متفاوت اند و دارای منافع و گرایشات متمایزی اند اما تصمیم آنان ترسیم گرسمت گیری سیاسی اکثریت قاطع مردم کشور است.

اکنون رئیس جمهور منتخب ملت، اصلی ترین لوازم و پیش شرطها را برای ایفای یک نقش اساسی در باز پس گیری حقوق پایای مردم ایران و سر بلندی ایران و ایرانیان در اختیار دارد. پشتیبانی اکثریت بزرگ شهروندان از تحقق مطالبات اساسی شان و همچنین همراهی و همدلی یک مجلس اصلاح طلب عواملی هستند که زمینه های لازم برای کوشش در راه تامین حقوق ملت را فراهم کرده است. در شرایط کنونی آنچه که برای تحقق وعده های انتخاباتی رئیس جمهور به رای دهندگان ایرانی اهمیت کلیدی دارد، تعیین اولویت های اصلاحات است. بدون روشن کردن اولویت هایی که باید حلشان در دستور کار دولت قرار گیرد، تجربه همان ۳ سال گذشته و دفع الوقت کردنها و به هرز رفتن امکانات و فرصت های کم نظیر کنونی میتواند دوباره تکرار شود. باید توجه داشت که انبوه مشکلات و دشواریهای سیاسی و اقتصادی و اجتماعی معوق مانده گذشته کشور و نیز توقعات ایجاد شده در افکار عمومی چنان گسترده و متنوع است که بدون تنظیم یک تقویم برنامه روشن اصلاحی، اصلاح طلبان بجای هدایت اصلاحات به دنباله رو حوادث تبدیل خواهند شد. ما بمناسبت های دیگر، مهمترین اولویتها و اصلاحات سیاسی و ساختاری پیشنهادی مان را مطرح کرده ایم. اکنون لازم میدانیم که تنها بر چند نکته کلیدی بعنوان مهمترین اولویت های دولت جدید پافشاری کنیم. به باور ما در حال حاضر برای تداوم واقعی اصلاحات رئیس جمهور باید بر نکات زیر تاکید ویژه ای داشته باشد.

- از هم اکنون باید یک روز شمار برای برنامه ریزی و پیشبرد اصلاحات تنظیم شود.
- جو حقیقان کنونی باید پایان داده شود و رکن چهارم جمهوریت یعنی مطبوعات آزاد احیا و تضمین شود. آزادی بیان و مطبوعات باید تضمین و به دوران بگیر و ببند های غیرقانونی و توقیف خودسرانه نشریات، تفتیش عقاید و فراخواندن روزنامه نگاران به دادگاهها بطور کامل پایان داده شود.

- رئیس جمهور باید آزادی زندانیان سیاسی را در سر لوحه فعالیت های خود قرار دهد و گزارش کار خود در این زمینه را به ملت ارائه کند. زندانیان سیاسی که در میان آنان چهره های برجسته ای مانند مهندس سبحانی، یوسفی اشکوری و دهها تن از مبارزان ملی مذهبی، رهبران جنبش دانشجویی و روزنامه نگاران برجسته کشور وجود دارند، باید بسرعت و بدون قید و شرط آزاد شوند.

- اصلاح قوه قضاییه از پیش شرطهای مهم برقراری امنیت قانونی و اقتصادی و آغاز توسعه سیاسی است. در این زمینه باید در حال حاضر بطور سریع یک طرح کوتاه مدت برای اصلاح قوه قضاییه تهیه کرد تا در درازمدت بتوان در این حوزه کلیدی اصلاح ساختار دادگاهها، عرفی کردن عدالت و رفع نواقص قوانین جزائی و مدنی و بویژه برچیدن تعدد مراکز قضائی و نهاد هائی مانند دادگاه ویژه روحانیت و لغو دادگاههای ویژه را برپایه منشور جهانی حقوق بشر بازسازی نمود. احترام به حقوق بشر باید پایه کار دولت جدید قرار گیرد.

- کابینه محمد خاتمی باید با حضور چهره های نوگرا و خوشنام ملی و مردمی بازسازی شود تا بتوان اصلاحات را از گفتار به عمل تبدیل کرد.

- فعالیت قانونی احزاب و سازمانهای سیاسی مسالمت خواه و نهاد های صنفی - فرهنگی باید به رسمیت شناخته شود و دست گروه های فشار کوتاه گردد. ارائه لوایحی که محدودیت های کنونی در راه فعالیت احزاب سیاسی و تشکلهای صنفی - فرهنگی را از پیش پای بردارد، میبایست از اقدامات عاجل دولت آتی باشد. صحیح آنست که محمد خاتمی بطور علنی فعالیت کانون نویسندگان و هنرمندان ایران و نیز اتحادیه روزنامه نگاران را مورد حمایت همه جانبه و قانونی دولت خود قرار دهد.

- خواستهای مزد بگیران و زحمتکشان کشور باید مورد رسیدگی جدی و سریع قرار گیرد. مبارزه با بیکاری، تامین امنیت شغلی و باز نویسی قانون کار بر مبنای کسب توافق حقوق بگیران و تشکل های آنها از اولویت برخوردار است.

- رئیس جمهور بموازات کوشش در راه کاهش بحران اقتصادی باید همزمان در راه ایجاد امنیت سیاسی، حسابرسی از بنیادهای بسیار قدرتمند اقتصادی که تابع هیچ کنترلی نیستند بکوشد و بر سیاست تشنج زدائی در رابطه با کشورهای همسایه، عادی کردن رابطه ایران و امریکا، حضور در بازارهای جهانی و بازگشت ثروتهای مادی و معنوی ایرانیان خارج از کشور کوشش کند.

- کوشش در راه حل انبوه مسائل زنان و جوانان ایران که اکثریت آحاد کشور را تشکیل میدهند از روند های سرنوشت ساز جامعه ایران است. اصلاح نظام آموزشی ایران و نظام مدارس عالی و بویژه ایجاد اشتغال و امکانات رفاهی برای آنان، گسترش سرمایه گذاریهای جدید و بکارگیری دانش و سرمایه های مادی و معنوی ایرانیان خارج از کشور در این زمینه از اهمیت جدی برخوردار است.

انتخابات ۱۸ خرداد و ایرانیان خارج از کشور
ایرانیان خارج از کشور که با دوری از کشور زاد و بومی خود و انواع محرومیت ها تاکنون هزینه بزرگی در راه استقرار مردم سالاری در ایران پرداخته اند، سرنوشت خود را جدا از تداوم اصلاحات و سرنوشت آزادی و مردم سالاری در میهن نمی بینند. ضروریست که به تقسیم جامعه به "خودی" و غیر "خودی" پایان داده شود و حقوق شهروندی همه دگراندیشان و ایرانیان خارج از کشور تامین و تضمین گردد. باید بطور کلی دید حکومت نسبت به ایرانیان خارج از کشور اصلاح شده و با آنها وارد یک گفتگوی سازنده گردد. بدون بازگشت سرمایه های مادی و معنوی ایرانیان در خارج از کشور، امکان کسب جایگاه شایسته در جامعه جهانی و پیشرفت واقعی اصلاحات و توسعه سیاسی و اقتصادی کشور امکان پذیر نیست.

یکشنبه ۰۱ تیر ۱۳۸۰

سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)
جمهوریخواهان ملی ایران
حزب دمکراتیک مردم ایران
سازمان سوسیالیست های ایران
فراکسیون متحد (جبهه ملی ایران)